

Так, у Донбасі зосереджувалися практично усі школи ФЗН та ремісничі училища вуглевидобувної спеціалізації, а з 1949 р. – гірничопромислові школи, гірничопромислові та спеціальні гірничотехнічні училища; на території Бориславсько-Дрогобицького нафтового басейну діяла більшість шкіл ФЗН нафтовидобувної спеціалізації тощо.

Свої корективи щодо розміщення навчальних закладів вносила також структура транспортних потоків країни. У портових містах Півдня знаходилися усі школи мореплавного навчання, а також школи ФЗН і ремісничі училища морського флоту та суднобудівельної справи. Залізничні училища по всій Україні, як правило, відкривалися у містах з вузловими залізничними станціями.

Таким чином, розміщення і сам характер навчальних закладів системи ДТР однозначно залежали від рівня індустріального розвитку місцевості, наявності природних ресурсів та віддаленості транспортних вузлів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Центральний державний архів державних органів влади та управління України (далі – ЦДАВО України), ф. 4609, оп. 1, спр. 45, 135 арк.
2. ЦДАВО України, ф. 4609, оп. 1, спр. 75, 28 арк.
3. ЦДАВО України, ф. 4609, оп. 1, спр. 163, 158 арк.

Крива Л. М., аспірантка
*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, Україна*

СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ЯК ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ПОВСЯКДЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ (90 РР. XX СТ. – ПОЧ. XXI СТ.)

Досліджуючи регіональну історію, важливо побачити історичні зміни на прикладі конкретних населених пунктів. Невід’ємними джерела в даному дослідженні будуть статистичні джерела, які дають можливість детально розглянути, проаналізувати та дослідити проблематику. В нашому випадку досліджуваними будуть статистичні джерела центрального регіону – Вінницької, Черкаської та Кіровоградської областей.

Дефіцит правдивої статистичної інформації в період СРСР викликав неабиякий інтерес до статистичних досліджень після здобуття Україною незалежності. Також зросла увага до питань науково-обґрунтованої публікації статистичних джерел. Продовжувався випуск раніше заснованих збірників, започаткувався випуск нових видань. Дані для щорічників здобувалися в результаті переписів, описів, різноманітних видів звітності.

Для істориків особливо цінним є багатoproфільне видання «Статистичний щорічник України», перший випуск якого був присвячений підсумкам 1994 року. Вагомість такого щорічника полягає в тому, що в

ньому наводяться дані у порівнянні з попередніми роками, наведена статистична інформація як по районах, так і деяких міст, що є особливо корисною для дослідження змін, зокрема, в міських поселеннях. Такі щорічники містять основні дані про населення, стан культури, будівництво, ціни, тарифи та інше.

На поч. 90-х рр. було засновано чимало регіональних щорічників, як загальних так і галузевих. Зокрема загальні, такі, як «Статистичний щорічник Кіровоградської області», «Статистичний щорічник Вінниччини», «Статистичний щорічник Черкаської області» [1] та галузеві «Діти, жінки та сім'я Вінниччини», в якому висвітлено грошові доходи жителів області, житлові умови, стан охорони здоров'я, культурна сфера області [2, с. 7]. Збірник «Соціальний рівень життя населення» наводить дані про заробітну плату працівників, освітньо-професійний рівень населення, витрати домогосподарств та інше, що дає можливість чітко вималювати рівень життя громадян Вінницької області. Такий довідник є корисним тим, що в ньому чітко відмежовуються дані стосовно сільського і міського населення, що є досить корисним при вивченні міського способу життя, а конкретні цифри створюють основу для більш ґрунтовнішого дослідження [3, с. 14].

Статистичний збірник «Розвиток освіти на Вінничині» наводить дані про кількість навчальних закладів в різні роки та чисельність учнів у них [4, с. 19]. У статистичному щорічнику «Транспорт Вінницької області» наведений перелік видів транспорту, його поширеність та кількість перевезень по області в загальному, та окремо по містах та районах [5, с. 41]. У Статистичному збірнику «Регіональний розвиток Черкаської області» вміщено дані про соціально-економічне становище Черкаської області у порівнянні з попередніми роками в розрізі районів і міст обласного значення. Висвітлено показники матеріального виробництва, фінансової та соціальної сфери населення [6, с. 9].

Кіровоградське обласне управління статистики опублікувало збірник «Шлюбний стан населення області» (за даними всеукраїнського перепису населення у 2001 році), в якому, окрім цифр додані методологічні пояснення. Використання таких різногалузевих статистичних джерел дозволяє детально розглянути та проаналізувати питання сімейного стану жителів області, демографічну ситуацію в області, застосовуючи відповідний математичний апарат [7, с. 17].

У статистичному бюлетені «Мережа роздрібної торгівлі та ресторанного господарства області у 2005 році» вміщено інформацію про кількість закладів ресторанного типу на Кіровоградщині, мережу аптечних закладів та мережу роздрібної торгівлі як у міських поселеннях, так і у сільській місцевості [8, с. 10].

У збірнику «Заклади культури та мистецтва Вінницької області» наведено основні показники діяльності та охарактеризовано роботу закладів культури. Проаналізувавши дані показники, чітко прослідковується

скорочення даних закладів, що мало відповідний вплив на розвиток культури в регіоні [9, с. 17].

Опрацювавши значну кількість статистичних джерел варто відзначити важливість даних статистики під час проведення досліджень з регіональної історії, оскільки це досить точний інструмент дослідження, що охоплює різні носії відомостей. Наявність якісної статистичної інформації, яка відбиває сучасний стан розвитку країни, відкриває нові перспективи для створення ґрунтовних досліджень з історії України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Статистичний щорічник Кіровоградської області, Статистичний щорічник Вінниччини, Статистичний щорічник Черкаської області
2. Діти, жінки та сім'я Вінниччини: стат. зб. – Вінниця.: Вінницьке обласне управління статистики, 1999. – 120 с.
3. Соціальний рівень життя населення: стат. зб. – Вінниця.: Вінницьке обласне управління статистики, 2003. – 130 с.
4. Розвиток освіти на Вінниччині: стат. зб. – Вінниця.: Вінницьке обласне управління статистики, 2011. – 100 с.
5. Транспорт Вінницької області: стат. зб. – Вінниця.: Вінницьке обласне управління статистики, 2008. – 120 с.
6. Регіональний розвиток Черкаської області за 2007 рік: стат. зб. – Черкаси: Головне управління статистики у Черкаській області, 2008. – 470 с.
7. Шлюбний стан населення області/ Кіровоградське обласне управління статистики, відповідальний за випуск відділ демографічної статистики та перепису населення; 165 стор. вих. № 06 – 589 від 09.02. 2004 року.
8. Мережа роздрібної торгівлі та ресторанного господарства області у 2005 році: бюлетень – Кіровоград: Головне управління статистики у Кіровоградській області, 2006. – 60 с.
9. Заклади культури та мистецтва Вінницької області: стат. зб. – Вінниця.: Вінницьке обласне управління статистики, 2002. – 54 с.

Радионова Л. А., канд. филос.наук, доцент

Шевченко В., студентка

*Харьковский национальный университет городского хозяйства
имени А. Н. Бекетова, Украина*

КОММЮНИКЕ КАК СОЦИАЛЬНЫЕ КОНТАКТЫ ГОРОЖАН

Урбанизация приводит в соприкосновение большие массы людей, увеличивая, таким образом, количество их контактов друг с другом. Однако этот процесс еще больше усиливается в связи с ростом географической мобильности. Географическая мобильность не только ускоряет «поток» различных мест, проходящий через нашу жизнь, то же самое она делает и с «потоком» людей.

Увеличение количества путешествий сопряжено с резким возрастанием количества временных случайных связей – с пассажирами, служащими гостиницы, водителями такси, с теми, кто резервирует билеты на самолет, с